

RECENSION

Originaltitel **Volver**
Svensk titel **Att återvända**
Regi **Pedro Almodovar**
Producent **Esther Garcia**
Manus **Pedro Almodovar**
Foto **Jose Luis Alcaine**
Roller **Penelope Cruz, Carmen Maura, Lola Duenas, Blanca Portillo, Yohana Cobo, Chus Lampreave, Antonia de le Torre, Carlos Blanco, Isabel Diaz m fl**
Spanien 2006
Längd i tid **2 tim 1 min**
Censur tillåten **från 11 år**
Distributör **Sandrew Metronome Distribution**
Sweden **AB**

Att återvända

I sin senaste och sextonde film Att återvända är den spanske regissören Pedro Almodóvar tillbaka i barndomslandet, där han föddes 1951 i en liten by i vindistriktet La Mancha. Han är där för att återigen stiga in i kvinnovärlden som han så ofta har skildrat med en känslighet som inte varit mindre än Ingmar Bergmans. Män har ju nästan alltid givits underordnade roller - ett undantag är en av hans bästa filmer Tala med henne, ett annat Dålig uppfostran, där han hämtade kontroversiellt stoff ur sin egen katolska uppväxt. Denna gång berättar han om två systrar, om banden mellan mödrar och döttrar, om solidariteten mellan kvinnor. Och han gör det i sällskap med sin musa från sex tidigare filmer Carmen Maura och med Penélope Cruz och förstas med sin favoritfotograf José Luis Alcaine.

Men det är något jag inte känner igen från La Mancha och som förbryllar i början. Varför alla dessa återkommande bilder av vindkraftverk? Så begriper jag att det är med dem han markerar att moderna tider nått också landsbygdens mer avlägsna byar. Väderkvarnarna finns inte längre, men annat har levt vidare: traditionerna, vidskepselerna, religionens fasta grepp. Modernitet och tradition sida vid sida alltså. Att återvända är en komedi och en melodram och en indirekt kärleksförklaring till den egna mamman som han så ofta har talat om. Melodramen har aldrig varit honom främmande, men han brukar inte falla i dess fällor och gör det inte nu heller. Han spelar på och med känslorna, men utan att bli för sentimental. Det hela börjar på en kyrkogård där kvinnor – vilka annars – under småprat fejjar och pryder gravarna. Svartklädda samlas de senare runt en bår, gråtande, bedjande, klagande, allt enligt traditionen. Två systrar, Sole och Raimunda (Cruz) och hennes tonårsdotter Paula, finns också där och om dem och deras relationer och om den döda mamman Irene (Maura) kommer filmen främst att handla. Efter bybesöket återvänder systrarna till Madrid och där tar historien en

ny vändning med en intrig värdig en Hitchcock på bästa humör. Ett brott begås. Raimundas förfärlige make dödas och hon döljer dådet och riskerar allt för sin tonåriga dotters skull med en aldrig sviktande kärlek. En sådan kärlek fick hon aldrig av sin mor och den saknaden gav henne ett livslångt trauma. Och mer skall inte sägas här om detta mord med dråpliga, makabra inslag.

I botten på denna historia med dess många lekfulla turer och sidospår finns en djup, mörk släkthemlighet som cirklar runt mamma Irene, spökande filmen igenom. Eller är det så att hon aldrig omkom i den där branden för länge sedan, att hon lever och att försoning mellan mor och döttrar skall bli möjlig och kärleken återfunnen? Inte vill jag avslöja det och minska den spänning och den komik som Almodóvar skickligt bygger upp. Han har total koll över alla inslag och varje tonfall.

Förtjänsten är också fotografens. Hans bilder sänder många signaler genom valet av färger, genom svepen över landskap, genom koncentrationen på detaljer - en bloddränkt kniv, en uringning sedd uppifrån, en blick, ett fumlande med gylfen. Knappast har jag sett Penélope Cruz så välspländande. Hennes skönhet och sensuella utstrålning, bara matchad av en Sophia Loren, får bilderna att vibrera. Och så förföriskt hon sjunger den känsloladdade tango Volver som givit filmen dess titel.

Det fanns en tid då Almodóvar chockerade med sina tabuöverskridande filmer från urbana innekretsar, men den ligger långt tillbaka och före en annan fullträff som Allt om min mamma. Nu berättar han enkelt och till formen osofistikerat och hela tiden med värme och med humor.

Monika Tunbäck-Hanson

FILMRUTAN